

LAB Focus -blogin kirjoittajaohje

Sisällys

Julkaisuprosessi	2
Kirjoittajan ohje	2
Kuvien käyttö	3
Kuvien vaihtoehtoiset tekstit eli alt-tekstit	3
Saavutettavuusdirektiivi	3
Kypsyysnäytteen suorittaminen artikkelina	4
Matkaraportointi artikkelina	4
Ilmoittaminen julkaisurekisteriin ja julkaisupalkkio	4
Julkaisuilmoitus	4
Julkaisupalkkio	4
Esimerkki blogitekstin rakenteesta	5
Avainsanat ja kategoria	6

Julkaisuprosessi

LAB Focus -blogi on toimitettu, E1-tason, julkaisukanava. Toimituskunnan jäsenet lukevat kaikki artikkeliehdotukset ja niihin voidaan pyytää korjauksia. Kun toimit kirjoittajaohjeen mukaisesti, arviointiprosessi sujuu jouhevasti ja saat tekstistä palautetta 1-4 viikossa. Tarvittaessa teksti käy läpi useamman muokkauskierroksen. Vain ohjeiden mukaan muokatut ja kirjoitetut artikkelit hyväksytään julkaisuun.

LAB Focus -blogissa julkaistaan ytimekkäitä ja mielenkiintoisia tekstejä LAB-ammattikorkeakoulun vahvuusalueiden tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnasta. Julkaisut sisältävät esimerkiksi uutta tietoa tai uusia näkökulmia vahvuusalueen teemoista sekä kertovat hankkeiden tapahtumista ja tuloksista. Esimerkki blogin rakenteesta löytyy tämän ohjeen lopusta.

E1-luokan julkaisuista maksetaan julkaisupalkkio sekä LABin opiskelijoille että henkilökunnalle, jos ne täyttävät julkaisutiedonkeruun kriteerit ja kirjoittaja on ilmoittanut julkaisun vuosittaisen aikataulun mukaisesti julkaisuilmoituksella.

Kirjoittajan ohje

- Tämän ohjeen lopusta löydät esimerkin blogitekstin rakenteesta
- **Julkaisutyyppi:** Pääsääntöisesti tekstit kuuluvat E1-luokkaan [Julkaisutyytit \(pdf\)](#).
- **Tekstin pituus:** max. 3000 merkkiä mukaan lukien välilyönnit (ilman lähdeluetteloa ja kirjoittajaesittelyä)
- **Kieli:** suomi tai englanti. Kieli on sujuvaa yleiskieltä. Vältä yksikön 1. persoonan käyttöä.
- **Otsikot:** yläotsikko ja 1-3 väliotsikkoa
- **Kuvitus:** Vähintään 1 vaakakuva (1280 x 640px), jonka lisäksi 1-2 kuvaa tai videota, joiden käyttöön kirjoittajalla on lupa. Kuvat lisätään viittausohjeen mukaisesti lähdeluetteloon. Video lähetetään YouTube julkaistuna, julkisena videolinkkinä. Kuvat lähetetään sähköpostitse jpg/png -tiedostoina.
- **Kuvatekstit:** linkittävät kuvan tekstiin: Kuvateksti sisältää myös lähdeviitteen eli kuvaajan, kuvapalvelun tai julkaisijan nimen, julkaisuvuoden ja mahdollisen sivunumeron.
- **Linkit:** toivottavia, upotetaan tekstiin (linkkiä kuvaava sana). Linkki lisätään viittausohjeen mukaisesti lähdeluetteloon Linkit-otsikon alle tekstissä ilmestymisjärjestyksessä.
- **Viittaukset ja lähdeluettelo:** tehdään [Harvardin järjestelmän mukaan](#). Viittaus on aina kaksiosainen: se koostuu lähdeviitteestä (kuva- tai tekstiviite) ja lähdeluettelosta. Tekstiviite sisältää tekijän nimen, teoksen julkaisuvuoden ja sivunumeron tai -numerot.
- **Kirjoittajakuvaus:** kirjoittajan nimi sekä 1–2 lausetta siitä, miten kirjoittaja liittyy tekstin sisältöön ja mikä on hänen tehtävänkuvansa LAB-ammattikorkeakoulussa. Esim. Kirjoittaja: Maija Meikäläinen toimii lehtorina LAB-ammattikorkeakoulussa ja asiantuntijana XXX-hankkeessa tai Kirjoittaja: Matti Meikäläinen on LAB-ammattikorkeakoulun fysioterapiaopiskelija ja on kiinnostunut liikunnan hyvinvointivaikutuksista.
- Huomioi erityisesti kuvien käytössä [saavutettavuusdirektiivin](#) vaatimukset
- Valitse artikkelillesi vähintään yksi kategoria ja vähintään yksi asiasana
- Lähetä blogiteksti word-tiedostona ja kuvat jpg/png -tiedostona: labfocus@lab.fi

Kuvien käyttö

Kuvien käyttöön täytyy aina olla kuvaajan ja kuvassa esiintyvien lupa. Kuvan voi ottaa itse tai käyttää esim. kuvapankkien avoimeen käyttöön tarkoitettuja, sallivan [Creative Commons](#) -lisenssin alaisia kuvia. Kun käytetään kuvapankkien kuvia, lisätään tekstiin kuvan lähde. Kuvassa esiintyvien henkilöiltä ei tarvitse kysyä lupaa, jos kuva on otettu julkisella paikalla tai julkisissa tilaisuuksissa. Jos julkisella paikalla otetussa kuvassa esiintyy vain pari ihmistä, jotka ovat selvästi tunnistettavissa, on kohteliasta kysyä lupa kuvan käyttöön. Yksityisissä tilaisuuksissa otettujen kuvien käyttöön tulee hankkia kirjallinen lupa.

Toimita tekstin mukana tieto kuvaajasta tai avoimen kuvapankin kuvan lähdetiedot. Liitä mukaan myös mahdollinen kuvassa esiintyvien henkilöiden antama kuvan julkaisulupa. Lisätietoa kuvien käytöstä julkaisuissa löydät Aalto yliopiston ylläpitämästä [Kuvien käyttö julkaisuissa](#) -aineistosta ja kuvapankkeja taas [Avoimet kuva-aineistot](#) -listauksesta.

Kuvien vaihtoehtoiset tekstit eli alt-tekstit

Varmista, että kuvien ja kaavioiden sisältämä informaatio on saatavissa myös tekstinä: joko artikkelin leipätekstissä tai kuvaan liitettyssä alt-tekstissä. Alt-tekstiä ei vaadita kuvituskuviista.

Kuvien vaihtoehtoiset tekstit (ns. alt-teksti, alternative text) parantavat merkittävästi verkkosisältöjen saavutettavuutta. Saavutettavuusdirektiivin vaatimuksissa edellytetään, että kaikelle ei-tekstuaaliselle verkkosisällölle tarjotaan tekstivastineet. Toisin sanoen kuvien, videoiden ja äänen sisältämä tieto pitää verkossa esittää myös tekstinä. Kirjoittaja toimittaa kuville valmiit alt-tekstit.

Hyvä alt-teksti kuvailee lyhyesti mutta täsmällisesti kuvan sisällön. Kuvien alt-tekstitys on tärkeää myös hakukoneoptimoinnin näkökulmasta. Kuvausta ei tarvitse aloittaa sanoilla ”Kuvassa on...”, sillä ruudunlukuohjelma kertoo ennen alt-tekstiä, että kyseessä on kuva.

Saavutettavuusdirektiivi

Saavutettavuusdirektiivin tehtävä on edistää yhdenvertaisuutta eli sitä, ettei kukaan jää palveluiden ja yhteiskunnan ulkopuolelle. Huomioithan saavutettavuuden, kun kirjoitat verkkoblogiin.

Tässä hieman ohjeita auttamaan sinua saavutettavuuden huomioinnissa:

- Kerro olennainen tieto heti sivun alussa.
- Älä esitä sisältöä vain kuvassa. Liitä kuvan yhteyteen aina tekstinä sama sisältö.
- Tarjoa sisällön kannalta oleellisille kuville ja kuvakkeille kuvaavat alt-tekstit.
- Lisää infograafeille ja videoille tekstikuvaukset.
- Käytä kuvaavia väliotsikoita ja linkkitekstejä ("lue lisää" ei ole kuvaava)
- Käytä selkeää ja yksinkertaista kieltä sekä verkkokirjoittamisen periaatteita.
- Varmista että otsikot ja linkit ovat helposti silmäiltävissä.
- Pidä tietomäärä hallittavana ja karsi ylimääräinen pois.

Lisätietoa [saavutettavuusdirektiivistä](#)

[Kypsyysnäytteen suorittaminen artikkelina](#)

LAB-ammattikorkeakoulussa opiskelijat voivat suorittaa kypsyysnäytteen kirjoittamalla blogiartikkelin. Jos julkaisu täyttää LAB Focus -blogin julkaisukriteerit, on mahdollista julkaista teksti blogissa. Opiskelijalle maksetaan 200 euron julkaisupalkkio, mikäli hän kirjoittaa julkaisun LAB-ammattikorkeakouluun kuuluvan henkilön kanssa. Mikäli opiskelijoita on useampia, he jakavat 200 euron palkkion keskenään. Julkaisupalkkio maksetaan ainoastaan tutkinto-opiskelijoille. Opiskelija hakee julkaisupalkkiota aina erikseen. Palkkiota tulee hakea heti artikkelin julkaisun jälkeen, erillisellä lomakkeella. Lomakkeen ja ohjeet saat tarvittaessa blogin toimitussihteeriltä tai osoitteesta LAB.hr@lut.fi.

Perinteiseen kypsyysnäytteeseen verrattuna blogiartikkeli kirjoitetaan aina [yhteistyössä opettajan kanssa](#), joten välttä kirjoittaessa yksikön 1. persoonan käyttöä. Opettajan kirjottajapanoksen tulee näkyä lopullisessa tekstissä. Lisäksi opettaja ohjaa kirjoitustyötä sekä tarkistaa tekstin ennen kuin sitä tarjotaan LAB Focus -blogiin.

Artikkelin voi kirjoittaa myös [Lab Open -julkaisualueille](#) samoin edellytyksin. LAB Pro ja RDI Journalin kirjoittajaohjeet löytyvät Lab Open -sivustolta.

[Matkaraportointi artikkelina](#)

Hanke-, seminaari- ja konferenssimatkoihin perustuvissa blogikirjoituksissa pääpaino tulee olla jossakin matkan tai tapahtuman teemassa tai sen osa-alueessa, johon blogikirjoituksessa syvennytään. Vähintään yhdellä tekijällä tulee olla yhteys LAB-ammattikorkeakouluun, artikkelin tulee liittyä henkilöiden tutkimus- tai asiantuntijatyöhön korkeakoulussa: artikkeli sisältää esimerkiksi uutta tietoa tai tuo esiin uusia näkökulmia.

[Ilmoittaminen julkaisurekisteriin ja julkaisupalkkio](#)

Blogissa ilmestyvistä artikkeleista (E1-luokka) julkaisuista maksetaan [julkaisupalkkio](#) sekä opiskelijoille että henkilökunnalle, mikäli artikkeli täyttää julkaisutiedonkeruun kriteerit ja kirjoittaja on ilmoittanut julkaisun vuosittaisen aikataulun mukaisesti [julkaisuilmoituksella](#).

Kirjoittaja huolehtii itse julkaisun ilmoittamisesta LAB-ammattikorkeakoulun julkaisurekisteriin sen jälkeen, kun teksti on julkaistu. Julkaisurekisteri-ilmoituksen tekemiseen liittyvät ohjeet löytyvät [täältä](#).

[Julkaisuilmoitus](#)

Julkaisut ilmoitetaan julkaisutietojen tallennuspalvelun Justuksen kautta. Palveluun kirjaututaan käyttäen Eduuni-ID:tä. Jos sinulla ei sellaista vielä ole, ohjeet rekisteröitymiseen löytyvät [täältä](#).

Eduuni-ID:n luomisen jälkeen voit [kirjautua Justukseen](#) ja tallentaa julkaisusi.

Mikäli kyseessä on yhteiskirjoitus opiskelijan kanssa, mainitaan tämä lomakkeen lopussa Lisätietokentässä.

[Julkaisupalkkio](#)

Henkilökunnan jäsenille julkaisupalkkio maksetaan julkaisurekisterin ilmoitusten mukaisesti. Opiskelija hakee julkaisupalkkiota aina erikseen. Palkkiota tulee hakea heti artikkelin julkaisun jälkeen, erillisellä lomakkeella. Lomakkeen ja ohjeet saat tarvittaessa blogin toimitussihteeriltä.

Esimerkki blogitekstin rakenteesta

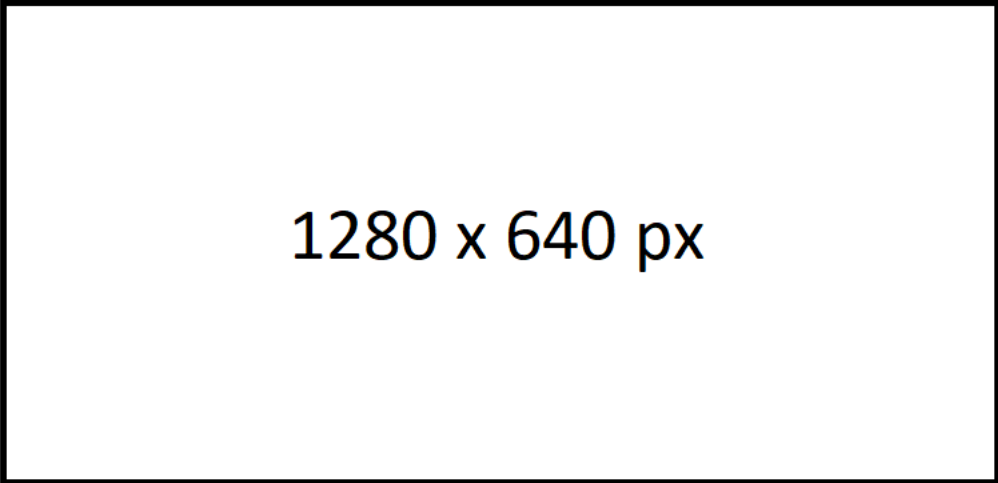
[Muotoile pääotsikosta ytimekäs ja mielenkiintoinen. Kerro esim. ”Mitä tapahtui missä?” Huomioi hakukoneoptimointi ja pyri käyttämään sisällön kannalta oleellisia avainsanoja otsikoinnissa]

[Tekstiä: kuvaa lyhyesti, mitä tapahtui ja missä. Mitkä olivat sen tavoitteet ja/tai tulokset ja mitä siitä seurasi. Koko artikkelin tekstiosuuksien yhteenlaskettu maksimipituus blogeissa on 3000 merkkiä mukaan lukien välilyönnit. Kirjoittajakuvaus ja lähdeluettelo ei lasketa mukaan]

[Asiantuntijatekstien viittaus on aina kaksiosainen: se koostuu lähdeviitteestä ja lähdeluettelosta. Muista käyttää lähdeviitettä/tekstiviitteitä oikeissa kohdin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 20-23.) Muistathan, että lähdeviitteen pisteen paikalla on väliä. Piste sulkujen ulkopuolella kertoo, että viittaat vain edelliseen lauseeseen eikä lähde ole käytetty muualla. Piste sulkujen sisällä taas kertoo, että lähde koskee useampaa, saman kappaleen ja viitettä edeltävää, lausetta.]

[väliotsikko, joka jakaa juttua vähän pienempiin osiin, mitä erityisesti haluat nostaa esiin tästä kappaleesta?]

[tekstiä: Mikä aiheessa on mielenkiintoista? Muistathan, että voit hyödyntää myös hyperlinkkejä]



1280 x 640 px

KUVA 1. [Kerro, miten kuva liittyy tekstiin. Kun käytät kaavioita tms. huomioithan [saavutettavuusdirektiivin](#). Suosi kuvituskuvissa vaakakuvia, jotka ovat kooltaan 1280 x 640 pikseliä. Liitä artikkeliin kuvia kuvateksteineen 1-3.] Kuva: Maija Meikäläinen.

[Mahdollinen viittaus kurssiin: ”Työ tehtiin...”/”Tapahtuma järjestettiin osana x. vuoden opiskelijoille suunnattua xx kurssia.”]

Mahdollinen viittaus meneillään olevaan projektiin: opiskelijatyö tehtiin osana xxx projektia. Tähän yhteyteen liitetään projektin perustiedot, linkki projektin kotisivuille sekä selitys siihen, miksi ja/tai miten yhteys projektiin muodostuu.]

Kirjoittanut: Matti Meikäläinen. Kirjoittaja työskentelee TKI-asiantuntijana LAB-ammattikorkeakoulun Teknologia-yksikössä ja on kiinnostunut tuotteiden elinkaaresta. [tässä selitä yhteytesi ko. aiheeseen ja LAB-ammattikorkeakouluun]

Lähteet:

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. 15. uudistettu painos. Helsinki: Tammi.

Ilmatieteenlaitos 2018. Ilmasto lämpenee hälyttävällä vauhdilla. [Viitattu 18.1.2020]. Saatavissa: <https://atmoslehti.fi/teema/ilmasto-lampenee-halyttavalla-vauhdilla/>

Särkkä, S., Konttinen, L. & Sjöstedt, T. (toim.). 2013. Luonnonlukutaito. Luo liiketoimintaa vihreästä hyvinvoinnista. Helsinki: Sitra. [Viitattu 17.2.2020]. Saatavissa: <https://media.sitra.fi/2017/02/23070432/Luonnonlukutaito-3.pdf>

Linkit:

LAB 2020. DigiLAHTI - Uutta kasvua digitaalisuudesta PK-yrityksille. [Viitattu 18.4.2020]. Saatavissa: <https://lab.fi/fi/projekti/digilahti-uutta-kasvua-digitaalisuudesta-pk-yrityksille>

Kuvat:

KUVA 1. Villu Jaanisoo. Kumiankka. [Viitattu 8.2.2020]. Saatavissa: <https://www.tampere.fi/ekstrat/taidemuseo/patsaat/villuiso.htm>

KUVA 2. TuendeBede. 2017. Kirjasto Kirjat Dublin Irlanti Trinity. Pixabay. [Viitattu 28.1.2021]. Saatavissa: <https://pixabay.com/fi/photos/kirjasto-kirjat-dublin-irlanti-2507902/>

[Lisävinkkejä ja esimerkkejä lähdeluetteloon liittyen löydät [LAB Julkaisijan oppaasta](#): Lisätietoja (teksti)viitteistä sekä tarkemmat ohjeet teksti- ja kuvaviitteiden merkitsemiseen löydät oppaan alalehdeltä [Miksi ja miten viitataan.](#)]

Avainsanat ja kategoria

Avainsanat: [Valitse artikkelin sisältöä kuvaava termi. Avainsanoja tulee olla vähintään yksi, esim. hankkeen nimi]

Kategoria: [Valitse vähintään yksi]

- **Health:** Hyvinvointia liikkumisesta ja elinympäristöstä, Osallisuuden edistäminen ja turvallinen arki, Terveyden edistäminen ja älykäs omahoito, Toimivat palveluketjut.

- **Innovations:** *Innovaatioiden kokeiluympäristöt, Liiketoiminnan muotoilu ja runsas arvo, Radikaalit uudet avaukset, Uudistuva yrittäjyys.*
- **Sustainability:** *Kestävä yhdyskunta, Kiertotalouden uudistuvat systeemit, Tekniset ja bioperäiset materiaalikierrot*
- **Design:** *Kestävien tuotteiden, palveluiden ja ympäristöjen muotoilu, Älykäs ihmislähtöinen muotoilu ja viestintä, Käyttäytymisen muutoksen muotoilu, Taide ajattelun uudistajana*
- **Yleinen**